

# “Volia que el germà petit tingués una perspectiva equànime de la família”

**A**ntoni Mas Busquets (Palma, 1956) publica a La Magrana la novel·la *Per ordre d'aparició*.

—Comenceu la novel·la així: “Sóc un bon imitador. Ho vaig descobrir quan tenia dotze anys. Abans d'aquesta edat no distingia l'original de la còpia.” El lector desconeix què imita i a què es refereixen l'original i la còpia.

—Al cap d'un parell de pàgines queda esclarit per què imita el seu germà. Quan diu que no distingeix l'original de la còpia vol dir que abans d'aquella edat no sabia si era ell mateix o un reflex, un eco, de la gent que imitava.

—És a dir, que abans de dotze anys imita sense saber-ho.

—Exacte.

—I a dotze anys en va ser conscient.

—Sí, perquè va fer una actuació i els altres li ho van fer veure. Imitava els germans grans.

—I aquest tret conforma la seva personalitat?

—I tant! El fet de ser el germà petit, el fet d'haver vist créixer els germans grans, d'haver-los observat, i d'anar incorporant-ne trets.

—Ben aviat el situeu ja dins un monestir, però és només un moment, de seguida torna a recordar la vida familiar.

—Perquè quedi clar que la rememora des del monestir.

—La novel·la s'estructura no només en capítols, també en apartats, en blocs, que poden seguir el fil del fragment anterior, o no.

—Normalment els fragments són individuals. La veritat és que mentre ho feia no hi vaig donar gaire importància. Els fragments són com un punt i a part. M'ho demanava la història. Tampoc no és una novel·la gaire planificada i potser aquestes irregularitats, si se'n pot dir així, hi apareixen perquè anava una mica sobria la marxa, a veure què sortia. Posava més atenció en la història en si.

—Tot i que parli de la seva vida de petit, el narrador és el personatge més impersonal, més neutre de la novel·la, atès que feu que miri els altres.

—Sí. M'interessava que no tingués gaires connotacions sentimentals i una perspectiva més equànime, més àmplia, de les relacions familiars. Per exemple, el gran no tenia aquesta visió.



TINA BAGUÉ

Antoni Mas Busquets publica la novel·la *Per ordre d'aparició*, a l'editorial La Magrana.

—És el més distant.

—Però a la vegada implicat, perquè si a trenta anys fa un exercici de recapitulació és per resoldre un seguit de problemes, per resoldre allò que li va passar. És una mena d'assaig per intentar entendre. S'adona, mentre escriu, de coses a les quals no havia prestat atenció. Al monestir té hores per a pensar i se li obren noves perspectives, cosa que mentre vivia amb la família no n'era conscient.

—La família, tal com la recorda, és descrita des de dins, com si visqués al marge de la història. És molt interioritzada.

—Però jo hi veig una cara social. Els fills, especialment els grans, reivindiquen l'individualisme per oposició als valors dels pares. Provenen d'una societat rural, tradicional, en què els valors són col·lectius, i el turisme hi ha imposat els valors individuals. No són sinó un producte històric, un producte d'un moment de canvi social, tot i que apareixen dibuixats de forma

individual, com a personatges únics.

—La sensació de redacció espontània, en què els records van i vénen sense ordre cronològic, és per a donar versemblança a les memòries?

—Exacte. El narrador, el germà, no intenta construir cap artefacte narratiu, sinó reflexionar, a través de la lentitud de l'escriptura, anant d'un lloc a un altre.

—Què ens diu el títol?

—Va ser una troballa. Per a mi és molt indicatiu del tema. És una metàfora, evidentment. Parla de la importància de l'ordre en el qual naixem, en el si d'una família.

—Això ja és allò que volíeu explicar al principi?

—El detonant va ser el misteri de la imitació. Un germà petit va fer una imitació ràpida d'un germà gran i ho vaig trobar sorprenent. Imitar implica un treball previ d'observació. El segon detonant va ser veure la família com a primer laboratori col·lectiu on es formen els rols dels germans i es determinaran les diverses situacions de les seves vides. S'hi produeix una dialèctica entre el paper que s'atribueix a cada individu per mantenir la col·lectivitat i els intents de desempallegar-se'n. Aquesta doble polaritat és el motor de la història.

Lluís Bonada